مثنوی سرِ وجود

نتیجۂ طبع

عالیجناب ہز اکسلنسی راجہ راجایان سر کشن پرشاد
مہاراجہ بہادر کے۔ سی۔ آئی۔ ای۔ جی۔ سی۔ آئی
ای یمین السلطنت پیشکار و سابق مدار المہام
آصفجاہی المتخلص بہ شاد تلمیذ حضرت
آصف غفرانمکان علیہ الرحمہ

بہ پریس علاقۂ پیشکاری میں طبع ہوا

سنہ ۱۳۳۸ھ

مثنوی سرِّ وجود

نتیجۂ طبع

عالیجناب ہز اکسلنسی راجہ راجایان سر کشن پرشاد
مہاراجہ بہادر کے۔ سی۔ آئی۔ ای۔ جی۔ سی۔ آئی
ای۔ یمین السلطنۃ پیشکار و سابق مدار المہام
آصفجاہی المتخلص بہ شاد تلمیذ حضرتِ
آصف غفرانمکان علیہ الرحمہ

محبوب پریس علاقۂ پیشکاری میں طبع ہوا

سنہ ۱۳۳۸ھ

العزة لله

لطف کن پیر مغان جام شراب — تا شوم بار دگر مست شباب
من نمی خواهم ز تو دنیا و دین — جز مئے توحید و وصل حور عین
نیست آن حورے که جانم در ربود — نیست آن حورے که عشقم را فزود
نیست آن حورے که مدهوشم نمود — نیست آن حورے که پر جوشم نمود
نیست آن حورے که چون آن حور نیست — نیست آن حورے که از من دور نیست
نیست آن حورے که در دل درد دوخت — اے سرور رنگ روئے زرد داد
نیست آن حورے که کرد آواره ام — نیست آن حورے کند نظاره ام
نیست آن حورے که دیوانه نمود — نیست آن حورے که مستانه نمود
نیست آن حورے که آتش بر فروخت — نیست آن حورے که جانم را بسوخت

کیست آن حورے کہ کافر کرد نام
کیست آن حورے کہ جانم محو اوست
کیست آن حورے کہ خواہم وصل او
کیست آن حورے کہ شورش در سرست
کیست آن حورے کہ دلہائے وا اوست
کیست آن حورے کہ نازم از غمش
کیست آن حورے کہ جان می خواہمش
کیست آن حورے کہ ہست آرام جان
کیست آن حورے کہ بد نامم نمود
کیست آن حورے کہ از غم زار کرد
کیست آن حورے کہ ایمانم ربود
نام او از نامہا پیدا بود
او مکین ہر مکان و ہر مقام
ہر دلے بر نام او شیدا بود
نور ذات او شراب ہر ایاغ
کس ندیدہ اند کجا کردہ مقام
ہر دل و جان است از شوقش خراب

گرد بد نامم بہ بزم خاص و عام
کیست آن حورے کہ نورش چار سوست
کیست آن حورے کہ جویم اصل او
کیست آن حورے کہ چون جان در برست
کیست آن حورے کہ در جان جای اوست
کیست آن حورے کہ خواہم ہر دمش
کیست آن حورے کہ ہستی دادمش
اسم پاک او بود جان جہان
دین و ایمانم زہی حسنش ربود
در گلویم زلف خود زنار کرد
جلوہ بنمود و جانم در ربود
مہر و مہ بر حسن او شیدا بود
ہر دو عالم را بہ مہر او نظام
یک جہان در عشق او رسوا بود
کعبہ و بتخانہ را روشن چراغ
جان و دل می جوید او را صبح و شام
آب شد آئینہ و آئینہ آب

شانِ او باشد منزّہ ز آب و خاک — چون مئے صافی کہ از درد است پاک
ہر دلے از عشقِ او دیوانۂ — ہر گلے از بُوے او مستانۂ
بر دلِ افگار میدارد نظر — ہم بجانِ زار میدارد نظر
جلوۂ نورِ قدم ہر مشربے — گرمیِ بازارِ عشقش مذہبے
در شریعت جلوہ آرا از صور — در طریقت از حقیقت جلوہ گر
چشمِ بینا معرفت را نام شد — جان ز عشقش نیک سر انجام شد
کُنتُ کنزاً مخفیاً گنجینۂ — منعکس شد عکس در آئینۂ
آشنا گردید حادث با قدم — قطرہ با دریائے ذاتش گشت ضم
ہستیِ عشق آفریدہ مہرِ او — روح در آتش دمیدہ مہرِ او
نورِ وحدت دو جہان روشن نمود — حُسنِ خود بنمود و شوقِ دل فزود
در حقیقت گر تو فرمائی نظر — دفترِ عرفانست برگ ہر شجر
مہر کرد از مہرِ ذاتِ او طلوع — از پئے کسبِ ضیا شد مہ رجوع
صد ہزار آئینہ را دادہ جلا — در نہانش جلوہ کردہ مہ لقا
ساخت اشکِ آتشیں را گوہرے — خونِ دل را داد رنگِ جوہرے
عاصیان را گشت او آمرزگار — شد جنان از بہرِ شان دار القرار
خود تماشا گشت بہرِ دو جہان — بے نشانے را نشان آمد عیان
رازہا در پردہ میدارد ز ذات — میکشاید باز آن را از صفات

صورتِ خود ز آئینه پیدا نمود ؛
خویشتن را هم بران شیدا نمود

عشق بازی میکند با خویشتن
عشقِ او باشد چو بحرِ موج زن

آن شهنشاهِ سرِ جسم و جان
هست بر هر ذره و خور حکمران

از جلالِ اوست حیران آفتاب
هم نه بیند مه جمالش بے حجاب

نورِ او ساریست در چرخ و زمین
دو جهان را هست ذاتش یک نگین

رحمتِ خود چون بعالم آفرید
عفوِ او هر رشتهٔ عصیان برید

سجدهٔ طاعت خرید از بندگان
عزتے داده به افگندگان

شعله در گلهائے خندان می زند
آتشے اندر نیستان می زند

از تعینها منزه ذاتِ اوست
هرچه می بینی همه آیاتِ اوست

او بخلوت گاه غیب الغیب بود
عشق و حسنِ ذات سر در جیب بود

چون سوالے کرد در روزِ الست
هر کسے با مهرِ ذاتش عهد بست

شد سرِ پر شورِ من دیوانهٔ ؛
ریخت عشقم باده در پیمانهٔ

گشت پیوند عناصر بعد ازان
ربط آمد در میانِ جسم و جان

آن زمان قطره ز دریا شد جدا
ماند آن در پئے ذاتِ او بجا

قطره را شورش بگیتی شد پدید
یکدمے آرامش از طوفان ندید

شد عیان اسرارش از اطوارِ خلق
از قبائے شاهی و از زیرِ دلق ؛

از حجابِ غیب آمد جانِ جان
شورش افتاده ز عشقش در جهان ؛

مهر به ذاتِ تو چون پرتو فگند   پست شد از شانِ شانِ چرخِ بلند

فیض او بارید چون ابرِ بهار   لالهٔ و گل سر زده بر جای خار

ذره شد پرتو پذیر از آفتاب   خاک گشته مستنیر از آفتاب

جلوهٔ حسنِ ازل باشد عیان   گر کشائی چشم خود بر سرِ جان

از بصیرت جلوه اش مستور نیست   از رگِ جان ذاتِ پاکش دور نیست

چه نبیؐ مرسل است وچه ولی   چه عیان و چه خفی و چه جلی

کارفرما در جهان از حکمِ شاه   هر یکی از نورِ او چون مهر و ماه

هرچه می بینی ز ذاتِ او جداست   در وجودش پرتوِ نورِ خداست

در وجودِ اوست سرِ ذاتِ پاک   آستان باشد و یا آن مشتِ خاک

نیست غیرِ ذاتِ او در کائنات   لیک دشوار آمده ادراکِ ذات

گرچه در دریا بود موج و حباب   آب باشد اصل آن در انقلاب

مختلف باشند اگر آئینه ها   میشود چندین صور جلوه نما

نیست جز تشخصی دران پرتو فگند   پرده می افتد بچشمِ مرد و زن

باشد از نورِ احد ذاتِ نبیؐ   پرتوِ نورِ نبیؐ ذاتِ ولی ٭

نیشکر هم قند در ظاهر دو اند   نیشکر باشد بما نا اصلِ قند

گر کشائی چشم خود بر نیشکر   صورتِ قندت نیاید در نظر

گر مسلمانست یا کافر کسیست   هر دو را از ذاتِ او قبله یکیست

کفر و ایمان گرچہ نبود از صفات ‌‌ — این دو تا زلف اند بہر حسن ذات
گر کسے بر سنگ آئینہ زند — کے نظر در پارہ ہا جز یک کند
اصل ایمان است گفتن یک خدا — خلق را دیدن ز ذات او جدا
در مظاہر عکسے از ذاتِ خدا ست — ذات شد پنہان صفاتِ او بجا ست
حق پرستان ہم برین رہ سالک اند — بندہا از بندگانِ مالک اند
شاہ فضل اللہ ایمانِ من است — مالکِ ہر دو جہان جانِ من است
شاد دم اندر کش خاموش باش — بادہ گر نوشیدہ با ہوش باش
لب کشا بہرِ مناجات و بگو — نیست دیگر کس مرا از ذات او

مناجات

بیخبر کن اے خدا جان را ز تن — در تنِ من باش ایجان جانِ من
دور کن از دلِ غبارِ غیر را — پاک کن آئینہ ام از ماسوا
گر جلا بخشی باین آئینہ ام — پرتو نورت دمد از سینہ ام
بادہ از خمخانۂ توحید دہ — شاد را پیمانۂ توحید دہ
تا شوم در ہر دو عالم سرد عشق — بادلم یارب عطا کن دردِ عشق

در سرم سودای حسنِ خود فگن — تا شود ماوای عشقت جان و تن
شوق دیدارِ تو دارم ای خدا — پرده برافگن ز ہستی رو نما
کن کلاهِ عاشقی زیبِ سرم — خلعتی از دردِ عشقت در برم
تا بکی در دام باشد وحشیت — در جہان بدنام باشد وحیثیت
تا بکی آوارگی از کفر و دین — ہان بفرما سالکِ راہِ یقین
تا بکی دارم سرِ شاہ و امیر — تا بکی اندیشم از تاج و سریر
تا بکی این بندِ کفر و دین بود — تا بکی این ملت و آئین بود
با مظاہر کار دارم تا بکی — سُبحہ و زنار دارم تا بکی
بندہ اغیار باشم تا بکی — صاحبِ زنار باشم تا بکی
ای خدا روشن بکن در دل چراغ — نور دہ در چشم چون مے در ایاغ
دور کن بغض و تعصب از من — در رہِ فقر است ہر دو راہزن
از مئے عشق ار بفرمائی خراب — افگنم در بیخودی جملہ حجاب
چون ترا زیبد خدایا کبر و ناز — بندہ را آموز آدابِ نیاز
جان و دل را از خرد بیزار کن — در غمت رسوا سرِ بازار کن
بیخودیم را بفرمائی رفیق — نشۂ عشقت بود در من شفیق
تاجِ عزت چون تو بخشیدی مرا — پائمال او را مفرما داورا
آمدم من بر درِ تو روسیاہ — با تو می خواہم خداوندا پناہ

عرض تواند زبانِ لالِ من — تو شناسی رحم کن بر حالِ من

در جہان افزون بکن اقبال را — سر بزرگی دہ ز من اجلال را

یا حسیم چون بندہ ہستم ای خدا — چشم پوزش از تو دارم کبریا

تو معین شاد باش ای ذوالجلال — شاد گردان خاطرِ اہل و عیال

گر جمالِ تو نہ بیند چشمِ جان — باشد از دوزخ بتر بر من جہان

از تجلی دو جہان مسرور کن — دل از و مانندِ شمعِ طور کن

گر جمالت را نمائی در سقر — خوشتر آید از بہشتم در نظر

ای خدا سرسبز کن نخلِ مراد — شاد گفتی شاد را امیدار شاد

بادۂ عرفان عطا کن شاد را — تا کہ بربندد لبِ فریاد را

از تو خواہم من ترا پروردگار — رحم فرما ای خدا بر حالِ زار

تا نہ بینم روی تو از چشمِ سر — جانِ من زین کالبد یارب مبر

خواندہ ام من ثَمَّ وجہ اللہ را — یارب اندر شش جہت جلوہ نما

مدعائے من تولی در دو جہان
شاد را در دو جہان کن کامران

تمت